

คู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
ผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดอ่างทอง

นางสาวภัณฑิลา ภูระหงษ์

ตำแหน่ง คีษานิเทศก์

วิษยะฐานะ คีษานิเทศก์ชำนาญการ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการนิเทศฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัด
 ประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดย
 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 จังหวัดอ่างทอง ผู้จัดทำได้ศึกษารูปแบบแนวทางการนิเทศแบบต่าง ๆ และจากการศึกษา
 ค้นคว้า แล้วสรุปเป็นแนวทางการนิเทศการนิเทศ โดยเลือกใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วม
 พัฒนา เพราะสามารถสร้างเครือข่ายการนิเทศ และสามารถนำไปประยุกต์เป็นการนิเทศ
 ภายใน อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางการนิเทศกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มสาระการ
 เรียนรู้

การพัฒนาแบบการนิเทศ ประสบผลสำเร็จได้ด้วยการสนับสนุน ให้คำปรึกษา
 คำแนะนำจากศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง รองศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง ผู้อำนวยการกลุ่ม
 นิเทศ ติดตาม และประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้
 ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย และผู้ปกครอง โรงเรียนใน
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง ให้ความอนุเคราะห์
 ในดำเนินการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการนิเทศฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา
 ค้นคว้า รูปแบบ วิธีการนิเทศ ได้เป็นอย่างดี

ภัสชิตา ภูระหงษ์

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
คำแนะนำการใช้คู่มือการนิเทศ	3
บทนำ	
ตอนที่ 1 การนิเทศการศึกษา	10
ตอนที่ 2 การนิเทศแบบร่วมพัฒนา	20
ตอนที่ 3 แผนการนิเทศการจัดประสบการณ์	28
ตอนที่ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ	35
บรรณานุกรม	41

คำแนะนำการใช้คู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

การนิเทศ ติดตาม การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม จึงต้องมีแนวทางในการนิเทศ ติดตามผู้ศึกษาจึงได้จัดทำคู่มือการนิเทศ เพื่อให้ผู้นิเทศนำไปใช้กับผู้รับการนิเทศ

คู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

บทนำ

ตอนที่ 1 การนิเทศการศึกษา

ตอนที่ 2 การนิเทศแบบร่วมพัฒนา

ตอนที่ 3 แผนการนิเทศการจัดประสบการณ์

ตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ

ผู้นิเทศต้องศึกษาคู่มือการนิเทศตั้งแต่แรกจนจบ ทั้งเนื้อหาและกิจกรรมให้เข้าใจก่อน แล้วปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังนี้

1. กรณีมีผู้ร่วมนิเทศ ให้ชี้แจงผู้ร่วมนิเทศ ให้อ่านคำแนะนำการใช้คู่มือนิเทศ และปฏิบัติตามขั้นตอน
2. ประสานให้ผู้รับการนิเทศ ศึกษา ทบทวน คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
3. ประสานให้ผู้รับการนิเทศเตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศ
4. สรุปผล รายงานผลการนิเทศ

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรคสองรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษิตตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560 : 14) การพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะช่วงปฐมวัยถือเป็นช่วงที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 26) กำหนดจุดหมายสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการการเรียนรู้ต่อไป เพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้ 1) ร่างกายเจริญเติบโต ตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี 2) สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม 3) มีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 4) มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

การมีทักษะการคิด พัฒนาการด้านสติปัญญามีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย การเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นคว้าแก้ปัญหาและพัฒนาความคิดรวบยอด กิจกรรมพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะเป็นช่วงปูพื้นฐานให้เด็ก เป็นวิชาที่มีความละเอียดอ่อนด้านความเข้าใจความแคล่วคล่องว่องไวในการคิดอย่างถูกต้องแม่นยำและมีเหตุผล การเรียนวิชาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นสำหรับเด็กมาก ในการใช้ชีวิตประจำวันเด็กต้องเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานในการที่จะทำงานและกิจกรรมต่างๆ ในชีวิต ขอบข่ายที่สำคัญของการเรียนคณิตศาสตร์ คือ เรื่องการจำแนก การเปรียบเทียบ และการจัดเรียงลำดับซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาความคิดความสามารถให้มีเหตุผลในการคิดวิเคราะห์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดประเภทเด็กจะเกิดความคิดควบคู่กันไปแล้วนำไปจำแนกการจัดกลุ่มสื่อต่างๆ เช่น การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ การวัดและจำนวนตัวเลข จะช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้จำนวนเหล่านี้ได้ง่ายขึ้น (กุลยา ตันผลาชีวะ, 2551) ดังนั้นการจัดการเรียน

การสอนคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย จึงจำเป็นต้องมีสื่อเพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจของเด็กในสิ่งที่ป็นรูปธรรมกับนามธรรมทางคณิตศาสตร์โดยเด็กที่มีอายุ 3 – 5 ขวบ จะใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

ของตนเองมากขึ้น สังเกตจากการสนทนาของเด็กจะใช้การเปรียบเทียบในการเล่นแต่ละวัน ดังนั้นจึงได้นำกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปฐมวัยระดับอายุ 3 – 5 ขวบมาใช้ในการศึกษา เนื่องจากกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล เพราะการเรียนในระดับชั้นอนุบาลเป็นการปูพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่สำคัญยิ่งของเด็กปฐมวัย ในปัจจุบันการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยยังไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้าน การเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยเฉพาะด้านการเปรียบเทียบ การจำแนก และการนับจำนวนเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดในวิชาคณิตศาสตร์ จากการสังเกตว่าเด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจเรื่องคณิตศาสตร์ด้านการเปรียบเทียบขนาด จำนวน สัดส่วน และตำแหน่ง ได้ดีถ้าหากครูจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก เน้นกิจกรรมที่ให้เด็กปฏิบัติจริง ให้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง (สุนีย์ เพ็ญชัย : 1-30)

การจัดการเรียนการสอนทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ในประเทศไทยในปีการศึกษา 2562-2563 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O - NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งทดสอบใน 4 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่าทุกวิชาทั้ง 2 ปีการศึกษา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2563 : 24-29) (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง, 2564 : 2) อีกทั้งผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 - 2563 ซึ่งประเมิน 2 ด้าน คือ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ และความสามารถด้านภาษาไทย ผลการประเมินด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าความสามารถด้านภาษาไทย ทั้ง 2 ปีการศึกษาเช่นกัน ซึ่งทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O - NET) และการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอ่างทอง มีโรงเรียนที่เข้ารับการทดสอบ 3 สังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O - NET) และการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ ต่ำกว่าสังกัดอื่น ๆ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง, 2562 : 1) (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง, 2563 : 1) จากผลการทดสอบสะท้อนให้เห็นว่าควรแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการส่งเสริมการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดรวบยอดขั้นพื้นฐานที่ถูกต้องและจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมตั้งแต่ระดับปฐมวัย

การศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยเริ่มตั้งแต่นโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตร ตำราเรียน เทคนิคการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการนิเทศการสอน เป็นต้น จากการเปลี่ยนของสภาพความเป็นอยู่ สังคม เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร และการศึกษาที่ไม่หยุดนิ่ง จึงต้องอาศัยความร่วมมือพัฒนาจากผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการจัดการศึกษาก่อนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 46- 47)

ได้ระบุไว้หน้าว่าการสร้างรอยเชื่อมต่อยุทธศาสตร์ศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในการปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนระดับปฐมวัย ผู้สอนระดับประถมศึกษา และพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละบทบาทให้มีความสำคัญและเชื่อมโยงไปถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพให้กับ สถานศึกษาคครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ รวมถึงพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถ ช่วยเหลือครูผู้รับการนิเทศให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองรวมทั้งให้โอกาสครูได้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ฯลฯ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ (วชิรา เครือคำอ้าย, 2558 : 3-8)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษา ในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบงาน การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาปฐมวัย และรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง จึงได้ดำเนินการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดอ่างทอง เพื่อให้การศึกษานี้เป็นแนวในการนิเทศการจัดการศึกษา นิเทศภายในโรงเรียน และพัฒนาครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้สามารถจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม รวมทั้งการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่เด็กปฐมวัยต่อไป ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำคู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาในครั้งนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดอ่างทอง

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการร่วมจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ข้อมูลพื้นฐานของการจัดการศึกษาปฐมวัย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง ปีการศึกษา 2563

ข้อมูลครู

ลำดับที่	อำเภอ	ชื่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวนครู (คน)	จำนวนครูอนุบาล 1	จำนวนครูอนุบาล2	จำนวนครูอนุบาล3
1	ป่าโมก	โรงเรียนวรดิษฐ์วิทยาประสุทน์	4	2	1	1
2	ป่าโมก	โรงเรียนวัดสระแก้ว (รุ่งโรจน์ธนกุลอุปถัมภ์)	7	3	2	2
3	ป่าโมก	โรงเรียนอนุบาลวงศ์สวัสดิ์วิทยา	12	4	3	5
4	เมือง อ่างทอง	โรงเรียนสนามชัยสิทธิ์นุสรณ์	6	2	2	2
5	วิเศษชัย ชาญ	โรงเรียนราษฎร์นิยมวิทยา	3	1	1	1
6	วิเศษชัย ชาญ	โรงเรียนอนุบาลพูนสุข	17	6	5	6
7	วิเศษชัย ชาญ	โรงเรียนอมราวินทยาภูมิ	8	3	2	3
8	วิเศษชัย ชาญ	โรงเรียนสนิทยา	8	2	3	3
รวม			65	23	19	23

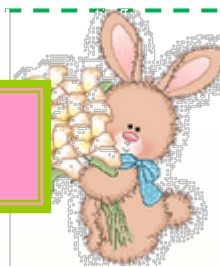
ข้อมูลนักเรียน

ลำดับ	ชื่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	อำเภอ	อายุ				รวม
			เตรียมอนุบาล	อ.1	อ.2	อ.3	
1	โรงเรียนอนุบาลวงศ์สวัสดิ์วิทยา	ป่าโมก	37	64	62	79	242
2	โรงเรียนวรดิษฐ์วิทยาประสุทน์	ป่าโมก	0	8	9	12	29
3	โรงเรียนวัดสระแก้ว (รุ่งโรจน์ธนกุลอุปถัมภ์)	ป่าโมก	0	18	21	42	81
4	โรงเรียนสนธิวิทยา	วิเศษชัยชาญ	0	19	45	33	97
5	โรงเรียนอนุบาลพูนสุข	วิเศษชัยชาญ	40	106	93	98	337
6	โรงเรียนอมราวินยาศูมิ	วิเศษชัยชาญ	0	30	35	47	112
7	โรงเรียนราชภัฏรณิยามวิทยา	วิเศษชัยชาญ	0	1	7	9	17
8	โรงเรียนสนามชัยสิทธิ์นุสรณ์	เมืองอ่างทอง	31	41	68	64	204
รวม			108	287	340	384	1119

ที่มา : แบบสอบถามออนไลน์ตามโครงการศึกษาและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเด็กปฐมวัยในระดับจังหวัดอ่างทอง

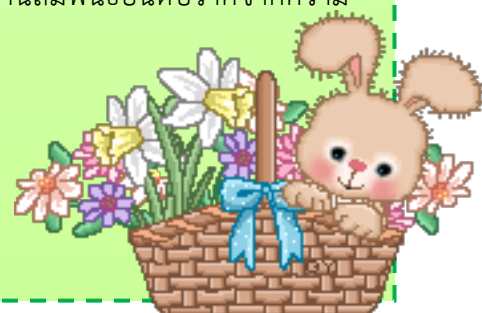
ตอนที่ 1 การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มาจากคำว่า การนิเทศ รวมกับคำว่า ศึกษา ซึ่ง ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 การนิเทศ หมายถึง ชี้แจง แสดง และจำแนก (ราชบัณฑิตยสถาน 2556 : 634) ศึกษา หมายถึง การเล่าเรียน ฝึกฝน และอบรม (ราชบัณฑิตยสถาน 2556 : 1146) ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงเป็นการชี้แนะเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 143, 148) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นที่น่าพอใจตามจุดหมายของการศึกษา การนิเทศถือเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เพราะกระบวนการนี้เป็นปรัชญาที่แสวงหาความจริง ความรู้และคุณค่าในสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา และจำเป็นต้องใช้เทคนิค วิธีการและมนุษยสัมพันธ์เป็นศิลป์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การนิเทศมีความสำคัญกับ การบริหารการศึกษา ก็เพราะเป็นรูปแบบของการบริหารการศึกษาที่ต้องการการมีส่วนร่วมของบุคคล เป็นลักษณะของการบริหารตามรูปแบบประชาธิปไตย การนิเทศใช้ลักษณะต่างๆ ของประชาธิปไตยมาดำเนินการ ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน การประชุมศึกษาหารือกัน การให้ความร่วมมือ และประสานงานกัน การร่วมมือกันแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สรุปว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการช่วยเหลือปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตรหรือเป็นกระบวนการทำงานที่มุ่งสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่งจะยังผลสู่เป้าหมายสุดท้ายคือผู้เรียนมีคุณภาพดังจุดหมาย ของการศึกษา และในขณะเดียวกัน การนิเทศการศึกษาต้องพิจารณากลุ่มคนผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูมีความรู้ความสามารถ นำความรู้ความสามารถของตนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน สามารถทำงานด้วยความมั่นใจ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน กระบวนการทำงานเป็นไปในลักษณะที่ก่อประสานสัมพันธ์อันดีปราศจากความขัดแย้ง

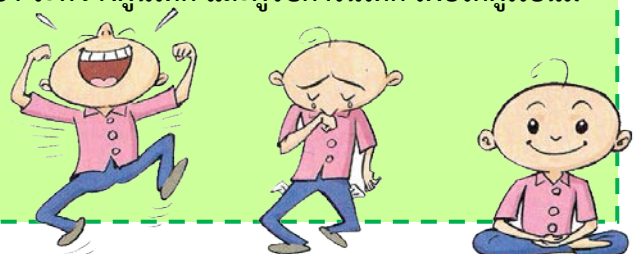
วชิรา เครือคำอ้าย (2558 : 3) สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยกระบวนการดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ แนวทาง เพื่อพัฒนาการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ และช่วยให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ ในที่สุดจะส่งผลต่อเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านจิตใจ ปัญญา และร่างกายอย่างสมดุล

ชาญชัย อาจินสมัจจาร (มปป. : 5) สรุปว่า การนิเทศการศึกษา คือ

1. กระบวนการบริหารวิชาการที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และไม่หยุดนิ่ง
2. การให้ลักษณะความเป็นผู้นำพร้อมด้วยความรู้และทักษะเป็นอย่างดี
3. การส่งเสริมให้เกิดภาวะการณ์ร่วมมือทางการศึกษาในบรรยากาศของความเป็นกันเอง
4. การให้ความร่วมมือ การชี้แนะและการแนะแนวต่อกิจกรรมของครู
5. การกระตุ้นความเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของครูและพัฒนาการของนักเรียน
6. การปรับปรุงการสอนและสถานการณ์ และกระบวนการเรียนการสอน
7. การช่วยเหลือให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในเป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เหมาะสม

นอกจากนี้ ศิริวรรณ ลี้กิจเจริญผล (2559) ได้สรุปความหมายของการนิเทศจากนักการศึกษา ต่างประเทศประกอบด้วย กลี๊กแมน (Carl D. Glickman : 1981), โกล์แฮมเมอร์แอนด์เดออร์สันและ คาจิวสกี (Robert Goldhammer, Robert H. Anderson, and Robert J. Kajewski : 1980) และ แฮริส (Ben M. Harris : 1985) ได้ให้ความหมายของการนิเทศที่พอสรุปได้ว่า การนิเทศเป็นแนวความคิด เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน การกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนมีการพัฒนาและนำวิธีสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร การช่วยเหลือครู แก้ปัญหา ช่วยเหลือครู ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ตลอดจนเป็นสิ่งที่คุณครูในโรงเรียนได้กระทำหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนซึ่งมีอิทธิพลต่อ กระบวนการสอนที่จะกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนของนักเรียน การนิเทศเป็นงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน

จากแนวคิดของนักการศึกษา หลาย ๆ ท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ชี้แนะ ให้คำปรึกษา ปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา ระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

จากการเปลี่ยนของสภาพความเป็นอยู่ สังคม เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร และการศึกษาที่ไม่หยุดนิ่ง การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับครู นักเรียน สถานศึกษา 3 ประการ คือ

- 1) การพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูผู้สอน
- 2) การพัฒนาวิชาชีพสำหรับเพื่อนครูหรือบุคลากร ผู้ร่วมวิชาชีพ และ
- 3) การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายทั้งในด้านความรู้ ทักษะ รวมถึงพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ในกรณีการนิเทศการศึกษา ผู้นิเทศจึงต้องดำเนินการนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูผู้รับการนิเทศให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองรวมทั้งให้โอกาสครูได้พัฒนาประสบการณ์ การเรียนรู้ เพื่อให้ก้าวทันโลก ที่กำลังเจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ฯลฯ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ (วชิรา เครือคำอ้าย, 2558 : 3 - 8) นอกจากนี้ความสำคัญของการนิเทศศึกษายังประกอบด้วย

1. สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงทุกขณะการศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่ อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จจุลวง
4. การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติจะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา
5. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่ต้องมีการนิเทศเพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่างกัน
6. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญองกมของครู ไม่ว่าจะครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง
7. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม
8. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ (รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ, 2551)

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ได้มีนักวิชาการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของโรงเรียน
2. เพื่อบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
4. เพื่อพัฒนาหลักการ และสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็นของสถานศึกษาและครูอาจารย์
5. เพื่อพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะ

นำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

(รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ 2550 : 144 - 145) สอดคล้องกับแนวคิดของ กรองทอง จิระเดชากุล (2550)

กล่าวเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษามีความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาได้

1.2 เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครู

1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

1.4 เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงานในเรื่องต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้สถานศึกษามีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับ

มอบหมาย

2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การบูรณาการและเน้นทักษะกระบวนการคิด ฯลฯ

2.4 เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู

2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงและปรับปรุงกระบวนการวัดและ

ประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

ชาญชัย อาจินสมจาร (มปป. : 11 - 17) ได้ระบุว่า เป้าหมายของการนิเทศทางการศึกษาโดยสรุปดังนี้

1. ก่อให้เกิดภาวะผู้นำ
 2. การรวบรวมนโยบาย การศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาความเจริญงอกงามของแต่ละคน เพื่อให้สนองต่อสังคมในการพัฒนาสังคมตามระบบประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้จึงต้องรวบรวมนโยบายที่แน่นอน ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตลอดจนการวางแผนที่เหมาะสม

3. ศึกษาถึงสภาพการเรียนการสอน

4. ปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน หลังจากที่ได้ศึกษาโดยการปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาจะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนต่อการปรับปรุงต่างๆ ขั้นตอนเหล่านี้จะต้องได้รับการวางแผนและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย

5. การปรับปรุงบุคลากร ทิศทางที่พึงประสงค์ของการปรับปรุงบุคลากรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการส่งเสริมการสอน ที่ประกอบด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และควมมีประสิทธิผล ศึกษาวิเคราะห์และครูจะร่วมมือค้นหาและศึกษาในพฤติกรรมของนักเรียน สำรวจความต้องการของเขาตลอดจนหาหนทางและแนวทางเพื่อสนองความต้องการเหล่านี้ และในที่สุดก็ประเมินผลดูว่ามาตรการที่ใช้ขึ้นได้ผลแค่ไหน

6. ปรับปรุงมนุษยสัมพันธ์ หน้าที่อันสำคัญของการนิเทศการศึกษาก็คือการพัฒนา และการรักษามนุษยสัมพันธ์อันดีไว้ระหว่างบุคลากรทางการศึกษาทุกคน

7. การปรับปรุงปฏิสัมพันธ์ของหมู่คณะ

8. ปรับปรุงผลผลิตทางการศึกษา กระบวนการนิเทศการศึกษาก่อให้เกิดพัฒนาการในทุกด้านของพลังสมรรถวิสัยและความสำเร็จของแต่ละบุคคลต่อความต้องการในสังคม การจัดการ การจัดการบริหาร และการจัดการนิเทศการศึกษาล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ความมุ่งหมายต่างๆ เหล่านั้นบรรลุผล โดยผ่านการสอน การประเมินค่าว่าความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้นั้นประสบความสำเร็จแค่ไหน นำมาตรการการสอนซ่อมเสริมมาใช้ถ้าหากมีความจำเป็น การศึกษาต้องยกระดับผลผลิตทางการศึกษาเสมอ การนิเทศการศึกษามีใหม่จึงเน้นในความร่วมมือของครูและศึกษานิเทศก์ต่อการประเมินตนเอง (Self - Evaluation) การนำตนเอง (Self - Direction) การแนะนำตนเอง (Self - Guidance) และการนิเทศตนเอง (Self - Supervision)

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในทุกมิติให้เกิดประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดคุณภาพต่อสถานศึกษา บุคลากร ผู้เรียน รวมทั้งชุมชน

หลักการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศเป็นวิถีทางการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมและแก้ปัญหาการเรียนการสอนรวมถึงพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ หลักการนิเทศการศึกษาที่ดีย่อมมุ่งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกิดความเจริญงอกงามด้านอาชีพ อยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ความเป็นประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์ ตลอดจนช่วยส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครู ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างงานนิเทศกับงานอื่นๆ ซึ่งเมื่อครูและผู้เกี่ยวข้องได้นำแนวทางของการนิเทศการศึกษามาใช้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ก็จะช่วยพัฒนาระบบการศึกษา โดยก่อให้เกิดคุณภาพ การสอนของครูและส่งผลถึงประสิทธิภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น (วชิรา เครือคำอ้าย 2558 : 28 - 59)

ชาญชัย อาจिनสมาจาร (มปป. : 22 - 26) กล่าวว่า หลักการนิเทศการศึกษาที่ดี โดยสรุปควรมีดังนี้

1. นิเทศการศึกษาจะต้องมีความสัมพันธ์กับการบริหาร การบริหารนอกจากจะให้บริการในสิ่งต่างๆ แล้วยังจัดให้มีอาคารและเครื่องมือต่างๆ เหล่านี้คือส่วนหนึ่งของสภาพการเรียนการสอน
2. การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา หมายความว่า นโยบาย แผน ค่านิยม และความหมายของการนิเทศการศึกษาควรถูกกำหนดโดยแนวทางของปรัชญาชีวิตในสังคมซึ่งเราจะให้การศึกษาแก่บุคคลในสังคมนั้น จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบาย และแผนจะถูกตรวจสอบโดยวิธีการทางปรัชญา โดยให้สอดคล้องวิถีชีวิตในชุมชน
3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ กิจกรรม แผน วิธีการและเทคนิคต่างๆ ควรตั้งอยู่บนเจตคติและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การนิเทศการศึกษาควรเน้นเรื่องการทดลอง การสังเกต การวินิจฉัย และความเชื่อถือได้ ควรใช้ค้นพบทางการวิจัย ข้อทดสอบมาตรฐานและการวิเคราะห์สถิติ ควรจะมีการตรวจสอบถึงความเที่ยงตรงของข้อมูล
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย เคารพในตัวของแต่ละบุคคลและบุคลิกภาพของนักเรียนตลอดจนครูและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่นๆ
5. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ควรส่งเสริมให้ทุกคนแสดงออกได้อย่างเสรี
6. การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญงอกงามของนักเรียนและครู
7. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิชาชีพ ที่ถือเป็นการบริการอย่างหนึ่ง ก็เหมือนกับวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งจะต้องมีการประเมินผลตัวเองอยู่เสมอในด้านเป้าหมายและจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาช่วยส่งเสริมและแก้ปัญหาการเรียนการสอนรวมถึงพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ หลักการนิเทศการศึกษา ต้องมีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษามีวิธีการและเทคนิคต่างๆ ที่เชื่อถือได้ ความเป็นประชาธิปไตย เป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า และเกิดวิธีการใหม่ที่ดีขึ้น

เทคนิคและเครื่องมือการนิเทศ

เทคนิคการนิเทศการศึกษา (ชาญชัย อาจินสมภาร, มปป. : 22 - 26) การนิเทศการศึกษา จะก่อให้เกิดความร่วมมือจากครูในด้านการวางแผนที่เป็นระบบ และการใช้เทคนิคที่เหมาะสม ศึกษานิเทศก์อาจใช้เทคนิคใดเทคนิคหนึ่ง หรือหลายๆ เทคนิคในการนิเทศการศึกษาทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นๆ เป็นสำคัญ ได้แก่

การสังเกตการสอนหรือการเยี่ยมเยียนชั้นเรียน เป็นเทคนิคที่ได้ผลเป็นอย่างมาก ในการนิเทศการศึกษา และเป็นที่ยอมรับใช้กันบ่อยๆ การเยี่ยมชั้นเรียนเป็นการติดตามผลการวางแผน การสอน จุดที่จะได้รับความสนใจก็คือ พัฒนาการของบทเรียน ทำให้ตัวครูหรือจุดอ่อนของครูไม่ เพราะมันเป็น ผลต่อความเจริญงอกงาม และการปรับปรุงตัวครู การเยี่ยมชั้นเรียนจะต้องสนองต่อ วัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) ก่อให้เกิดภาวะผู้นำในการสอน
- 2) แก้ปัญหาของครู
- 3) ศึกษาและปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน
- 4) ส่งเสริมการวิจัย โดยมีวิธีการดังนี้

4.1) การวางแผนการเยี่ยมชั้นเรียน

4.2) การดำเนินงานสังเกตการสอน ประกอบด้วย การเข้าชั้นเรียน พฤติกรรมของ ศึกษานิเทศก์ในขณะที่อยู่ในชั้นเรียนการออกจากชั้นเรียน และความสัมพันธ์ โดยศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ และครูร่วมกันและมีบทบาทต่อการนิเทศการศึกษา

4.3) กิจกรรมการติดตาม โดยการประชุมพบปะระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์หลังจากการสังเกต การสอนแล้ว

การสาธิตการสอน การสาธิตการสอนเป็นเทคนิคที่ดีในการนิเทศการศึกษา เป็นเครื่องมือที่มี ประสิทธิภาพในการจูงใจต่อความเจริญงอกงามทางวิชาชีพของครู และก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ครู เทคนิคดังกล่าว ศึกษานิเทศก์จะถือโอกาสสอนบทเรียนหนึ่งหรือสองบท หรือเตรียมบทเรียนจำนวนหนึ่ง โดยให้ ครูที่ประสบการณ์ในด้านการสอนสาธิตให้ครูคนอื่นๆ ดู ดังวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมความเจริญงอกงามทางวิชาชีพแก่ครู
- 2) แก้ปัญหาครู
- 3) ผสมผสานทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการศึกษาเข้าด้วยกัน

4) การอบรมครู โดยมีหลักการและกระบวนการสาธิตการสอนตามขั้นตอนต่อไปนี้

- (1) จะวางแผนการสาธิตการสอนไว้เป็นอย่างดี (2) การสาธิตการสอนควรเป็นไปตามธรรมชาติ
- (3) การสาธิตการสอนควรสัมพันธ์กับเทคนิค การนิเทศการศึกษาอื่นๆ (4) การสาธิตการสอนควรเน้นใน รายละเอียดต่างๆ (5) ควรคัดเลือกผู้สาธิตการสอนเป็นอย่างดี (6) จะต้องประเมินผลการสาธิตการสอน

การเยี่ยมชมเพื่อสังเกตการสอน มี 2 ประเภท คือ

- 1) การเยี่ยมชมเพื่อสังเกตการสอนในโรงเรียนเดียวกัน
- 2) การเยี่ยมชมการสอนระหว่างโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ
 - (1) เพื่อสังเกต การสอนแบบสร้างสรรค์ต่างๆ
 - (2) เพื่อขยายโลกทัศน์ของครูให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
 - (3) เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะอย่าง โดยมีหลักการและกระบวนการดังนี้
 - (3.1) การเยี่ยมชมจะต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดี
 - (3.2) การเยี่ยมชมจะต้องได้รับการชี้แนะ
 - (3.3) กลุ่มคนที่จะไปเยี่ยมชมจะต้องมีจำนวนคนน้อย
 - (3.4) การไปเยี่ยมชมโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งไม่ควรทำบ่อยครั้ง
 - (3.5) บทเรียนสำหรับผู้มาสังเกตการสอน และสภาพการเรียนการสอนควรเป็นไปตามธรรมชาติ
 - (3.6) กิจกรรมการติดตามผล

การศึกษาเป็นหมู่คณะหรือการประชุมปฏิบัติการ การศึกษาเป็นหมู่คณะเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ มีประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก การมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกคนช่วยก่อให้เกิดการปรับปรุงความร่วมมือในการทำงาน ขวัญของแต่ละบุคคล และขวัญของหมู่คณะอีกด้วย กิจกรรมของหมู่คณะอาจมีหลายรูปแบบ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ การประชุมปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) แก้ปัญหาทางวิชาชีพโดยผ่านทางกระบวนการกลุ่ม
- 2) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ
- 3) การจูงใจเพื่อก่อให้เกิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์
- 4) การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า
- 5) โอกาสในการติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญ
- 6) การพัฒนาทางวิชาชีพแก่ครูและนักบริหาร โดยมีหลักการ คือ ผู้เข้าร่วมจะต้อง มีความรู้สึก

ในความต้องการ และเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่จากการประชุมปฏิบัติการจึงควรจัดการประชุมปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ โดยตั้งอยู่บนหลักการที่แน่นอน

หลักการจัดประชุมปฏิบัติการ

1. การวางแผนประชุมปฏิบัติการ

2. การกำหนดปัญหา ดังนี้

2.1 ปัญหาต้องตั้งอยู่ภายในขอบเขตอำนาจของศึกษานิเทศก์และครู

2.2 ปัญหาควรมีลักษณะที่สามารถแก้ปัญหาได้โดยทางวิชาชีพ

2.3 ปัญหาจะต้องทำให้ผู้เข้าร่วมสร้างปรัชญาการศึกษาขั้นได้

2.4 ปัญหาจะต้องมีลักษณะ Practical คำตอบของคำถามจะต้องสามารถนำไปใช้ได้ทันที

2.5 คำตอบของการแก้ปัญหาสามารถ

3. การวิเคราะห์ปัญหา แต่ละปัญหาจะประกอบไปด้วยหน่วยเล็กๆ ปัญหาเหล่านี้จะต้องถูกกำหนดแนวทางในการแก้ แผนต่างๆ จะต้องถูกกำหนดโดยสมาชิกในหมู่คณะ

4. การให้งาน คือ การให้คณะกรรมการหรือกรรมการกลุ่มย่อยนำปัญหาย่อยไปศึกษา อาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสำหรับกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ วัตถุประสงค์เบื้องต้นก็คือ ต้องการให้ผู้ร่วมงานทุกคนได้มีโอกาสทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยให้ได้ร่วมทำงานกับวิทยากร เมื่อได้งานแล้ว กลุ่มย่อยต่างๆ ควรเริ่มทำงานในปัญหาของตนเอง เวลาที่กำหนดในการทำงานอาจมีการยืดหยุ่นบ้างเล็กน้อย

5. การนำปัญหาออกปฏิบัติ ผู้นำจะต้องเป็นผู้ประสานงาน เป็นวิทยากรเพื่อจูงใจและแนะนำบุคคลนั้น

6. ประเมินผล ควรประเมินผลร่วมกันโดยผู้เข้าร่วมงาน

7. การรายงาน ความก้าวหน้าของงานของกลุ่มจะต้องเผยแพร่ให้สมาชิกทุกคนได้ทราบ

การประชุม เป็นเทคนิคอีกอย่างของการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ อาจจะเป็นการประชุมระหว่างศึกษานิเทศก์กับครู หรือระหว่างสมาชิกกลุ่มหนึ่งที่มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียน การสอน การประชุมจะมีลักษณะเป็นทางการ เพราะเป็นการวางแผนล่วงหน้า และเป็นลักษณะไม่เป็นทางการและมีลักษณะไม่เป็นทางการ เพราะบรรยากาศระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมจะมีลักษณะของความเป็นมิตร การประชุมจะมีประโยชน์ ถ้าหากสมาชิกในหมู่คณะจะมีความสัมพันธ์อันดี ให้ความร่วมมือและร่วมกันปฏิบัติงาน หลักของการประชุมต้องคำนึงถึง

1) การตระหนักถึงปัญหา

2) การยอมรับในคุณค่าของการทำประโยชน์ของผู้เข้าร่วมแต่ละคน

3) บรรยากาศของการประชุม

4) ประเมินผลโดยสม่ำเสมอ

กิจกรรมการนิเทศ (Activities for Supervision)

กิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนและการปฏิบัติงานของครูซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมนิเทศมีมากมายหลายแบบซึ่งจะต้องเลือกใช้กิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน

จากกิจกรรมการนิเทศที่ได้เสนอไว้ ผู้นิเทศควรเลือกใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศ ระยะเวลาในการนิเทศ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ เพื่อให้ การนิเทศมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ ผู้รับการนิเทศสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการร่วมมือกันวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบตามกระบวนการการนิเทศระหว่างผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ ทั้งนิเทศรายบุคคล นิเทศแบบกลุ่มใหญ่ โดยใช้เทคนิคใดเทคนิคหนึ่ง หรือหลายๆ เทคนิคในการนิเทศการศึกษาทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้นๆ เป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 การนิเทศแบบร่วมพัฒนา

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557 : 181 – 183)

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา คือ ปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์และครู ในกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลัก บนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการร่วมคิดร่วมทำ ฟังพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงใจต่อกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้สอน และคู่สัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จุดมุ่งหมายทั่วไป

การนิเทศแบบร่วมพัฒนาเป็นการนิเทศที่มุ่งแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการปรับปรุง การปฏิบัติงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของกระบวนการที่เกิดจากความต้องการของครูในการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและทักษะการนิเทศแก่ครูอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการนิเทศตนเอง นิเทศโดยเพื่อนคู่สัญญา นิเทศโดยนิเทศภายในโรงเรียนและนิเทศโดยศึกษานิเทศก์
2. เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพระหว่างครูและศึกษานิเทศก์ให้กระชับแน่นยิ่งขึ้น
3. เพื่อสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการสอนให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้เกิดความมั่นใจว่าการนิเทศการสอนสามารถช่วยครูแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้
4. เพื่อกระตุ้นให้ครูเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการนิเทศ พัฒนาตนเองเป็นผู้นำการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถนิเทศตนเองและนิเทศเพื่อนครูด้วยกันอย่างมีหลักวิชาและมีรูปแบบที่ชัดเจน
5. เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และมุ่งมั่นพัฒนาตนเองเป็นครูมืออาชีพอย่างมาตรฐาน และรักษาระดับคุณภาพไว้อย่างต่อเนื่อง
6. เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง พัฒนาสื่อการนิเทศ พัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ และนำไปสู่การพัฒนาครูอย่างมีประสิทธิภาพ
7. เพื่อพัฒนาศาสตร์ทางการนิเทศการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น ตลอดจนกระแสสังคมและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มากที่สุด

ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบร่วมมือ

1. เป็นการนิเทศที่พัฒนามาจากการผสมผสานกันระหว่างการนิเทศจากบุคลากรภายนอกและการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่เป็นระบบและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน

2. ในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศแบบร่วมพัฒนา จะมีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีหน้าที่เป็นผู้นิเทศหรือคู่สัญญา (ถ้าผู้รับนิเทศต้องการ) และมีเครือข่ายที่เป็นบุคลากรจากภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ หรือครูผู้ร่วมนิเทศ ซึ่งก็จะมีบทบาทเป็น ผู้นิเทศหรือที่ปรึกษา

3. เป็นรูปแบบการนิเทศที่ให้ความสำคัญทั้งกระบวนการนิเทศทั่วไป และกระบวนการนิเทศ การสอน โดยทั้งสองกระบวนการจะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียน การสอนดีขึ้น

4. เป็นการรวมกลุ่มกัน เพื่อพัฒนาวิชาชีพของครูที่มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพสูงและมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ โดยกำหนดเป็นโครงการนิเทศ มีระยะเวลาในการดำเนินงานสามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศจะต้องรับรู้มีส่วนร่วมในการติดตามผล ให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

5. เน้นหลักประชาธิปไตยในการนิเทศ โดยครูจะมีเสรีภาพในการนิเทศ เลือกผู้นิเทศ เลือกคู่สัญญา เลือกเวลาในการปฏิบัติการนิเทศ เลือกบทเรียนที่จะสอน เลือกเครื่องมือสังเกตการสอน ในการนิเทศการสอน ครูสามารถเลือกวิธีการนิเทศตนเอง คือ สังเกตพฤติกรรมการสอนของตนเอง แทนที่จะให้ผู้นิเทศหรือคู่สัญญาหรือศึกษานิเทศก์เข้าไปสังเกตการสอนหรือถ้าหากครูมีความพร้อมใจ ต้องการให้ผู้นิเทศหรือคู่สัญญาเข้าไปสังเกตการสอน ครูก็สามารถเลือกหรือรับรู้ทำความเข้าใจกับเครื่องมือสังเกตการสอน จนเป็นที่พอใจและไม่มีความวิตกกังวลต่อผลของการใช้เครื่องมือสังเกตการสอนนั้นๆ

6. การสังเกตการสอนในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ผู้นิเทศต้องไม่สร้างภาพพจน์ในการวัดผลหรือประเมินผลการสอน แต่จะเป็นการบันทึกและอธิบายภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนว่าผู้สอนมีพฤติกรรมอย่างไร มากน้อยเท่าใด ไม่ใช่ดีหรือไม่ดีอย่างไรเพราะไม่ต้องการให้ครูเกิดความรู้หวั่นกลัว การประเมินและวิตกกังวลต่อปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศ

7. การสังเกตการสอนในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาจะเน้นที่การสังเกตตนเองเชิงเน้นวัตถุประสงค์เป็นหลัก โดยมีเครื่องมือสังเกตการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการนิเทศซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่วนการสังเกตการสอนโดยคู่สัญญาหรือผู้นิเทศอื่น ๆ เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือศึกษานิเทศก์จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อเป็น ความต้องการของครูผู้นั้น

8. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครู จะต้องขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอน ไม่ใช่จากความคิดเห็นส่วนตัว ค่านิยม หรือประสบการณ์ของผู้นิเทศเอง

9. การใช้ข้อมูลป้อนกลับหลังจากการสังเกตการสอน และการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน ผู้นิเทศจะใช้เทคนิคนิเทศทางอ้อม เพื่อพัฒนาให้ครูสามารถวางแผนการสอนได้เอง วิเคราะห์การสอนของตนเองได้ ประเมินผลการสอนของตนเองได้ และสามารถนิเทศตนเองได้ในที่สุด

10. การปฏิบัติการณ์เทศ ยึดหลักการนิเทศแบบมีส่วนร่วม คือ ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะทำงานร่วมกันทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศด้วยความเสมอภาคกัน ยอมรับ ยกย่อง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในฐานะผู้ร่วมวิชาชีพ

11. ในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ได้ให้ความสำคัญต่อการเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการ ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและเกิดความสุขในวิชาชีพ มีพลังที่จะแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงาน และมีความพึงพอใจที่จะนำข้อนิเทศไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง

12. การนิเทศแบบร่วมพัฒนา เป็นการนิเทศที่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลักสำคัญในการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน เป็นการทำงานอย่างเป็นระบบ แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม

13. เป็นการณ์เทศที่ยึดหลักการเชิงมนุษยนิยม เป็นการทำงานร่วมกันด้วยความจริงใจ เชื่อมมั่น เข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือร่วมมือและสนับสนุนต่อกัน

14. ผู้นิเทศและครูมีโอกาสวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศและปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศร่วมกัน เพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่อง และช่วยกันวางแผนในการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

15. มีรูปแบบในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายแนวร่วมในการขยายผลตามลำดับขั้นของการมีส่วนร่วม เป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ดำเนินงาน และผู้ที่มีความสนใจจะอาสาเข้าร่วมดำเนินงาน ใช้เทคนิควิธีการขยายผลโดยการ "ขายตรง" และ "การมีส่วนร่วม" โดยค่อยๆ ขยายความคิดและเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมทีละน้อย ในฐานะ "เพื่อนร่วมอุดมการณ์" จนกว่าจะเกิดความพร้อมที่จะอาสาเข้าร่วมดำเนินการด้วยอย่างเต็มตัว และเมื่อเข้าร่วมดำเนินการแล้ว มีผลการดำเนินงานดีเด่น มีประสิทธิภาพ มีเครือข่ายแนวร่วมเป็นจำนวนมากจะได้รับการเสริมแรงในลักษณะต่างๆ ซึ่งเทคนิคนี้เรียกว่าเทคนิค "การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและไม่หยุดยั้ง

กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

ขั้นที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning - P) เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่ายจะประชุมหารือกันถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วน ควรแก้ไขก่อน และหรือนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยจะระดมสมองหาความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ในเรื่องที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งร่วมกันวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ ซึ่งอาจจะดำเนินการในลักษณะของงานหรือโครงการนิเทศเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing - I) เป็นขั้นตอนของการทำความเข้าใจกระบวนการนิเทศทั้งระบบ และวิธีการดำเนินงานในแต่ละขั้นของการนิเทศ เพื่อให้ผู้ดำเนินงานมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และมีเทคนิคในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพขั้นตอนนี้นอกจากจะเป็นการช่วยให้ผู้ดำเนินงานสามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานให้แก่ผู้ดำเนินงานอีกด้วย

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D) เมื่อผู้ดำเนินงานได้ผ่านขั้นตอนการวางแผนและขั้นตอน การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานไปแล้ว การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนของผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศก็จะดำเนินไปตามปฏิทินปฏิบัติงานที่ได้ตกลงร่วมกันและกำหนดไว้ในแผน โดยจะได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือจากผู้นิเทศภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูผู้ร่วมนิเทศ ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน และเครือข่ายจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง ผู้นิเทศภายในโรงเรียนเช่น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูสัญญา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation - E) การประเมินผลการปฏิบัติงานหรือโครงการนิเทศ ควรดำเนินการประเมินทั้งระบบ เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพของโครงการจึงควรประเมินสิ่งต่างๆ ตามลำดับของความสำคัญ ดังนี้

4.1 ผลผลิตที่ได้จากการนิเทศ (Output) คือ สัมฤทธิ์ผลการเรียนของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศตามเป้าหมายของการนิเทศนั้น ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศ (ระดับความสามารถในการทำงานของผู้รับการนิเทศ การเพิ่มจำนวนของบุคลากรที่มีคุณภาพภายในหน่วยงาน ความตั้งใจในการทำงานของบุคลากร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน) และผลที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการนิเทศ (เจตคติของผู้รับการนิเทศที่มีต่องานและต่อผู้ร่วมงาน ระดับความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันของผู้รับการนิเทศที่มีต่อเป้าหมายในการทำงาน ระดับของจุดมุ่งหมายที่จัดตั้งขึ้น ระดับความร่วมมือร่วมใจที่มีต่อกลุ่มทำงาน ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในตนเอง เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา และความรู้สึกรับการนิเทศที่มีต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน)

4.3 ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ การลงทุนในด้านทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการนิเทศ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ งบประมาณการเงิน รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ

ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing - D) ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนการขยายเครือข่ายการดำเนินงานนิเทศ โดยใช้เทคนิคการขายความคิด ให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา แล้วจึงใช้เทคนิคการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมทีละน้อย ในฐานะเพื่อร่วมอาชีพหรืออุดมการณ์ จนเกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมดำเนินการด้วยอย่างเต็มตัว ในฐานะ "ครูปฏิบัติการ" หรือ ในฐานะ "คู่สัญญา" และเมื่อดำเนินการงานได้ผลดี มีเครือข่ายแนวร่วมเพิ่มมากขึ้น ครูปฏิบัติการก็จะได้ปรับเปลี่ยนบทบาทขึ้นเป็นผู้นิเทศเครือข่ายผู้ปฏิบัติการรุ่นต่อไป ซึ่งนับว่าเป็นการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติงาน หรือเรียกว่าใช้เทคนิค "การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" นับว่า เป็นกลวิธีการเผยแพร่และขยายผลที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นความพร้อมหรือความสมัครใจของครูเป็นหลัก ขั้นเสริม การร่วมมือและการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (Cooperating - C Reinforcing - R) นับว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ผลการดำเนินงานได้ทั้งคน งานและจิตใจที่ผูกพันอยู่กับงาน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษา ได้ศึกษาการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดอ่างทอง ใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาโดยมีกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning - P)

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing - I)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D)

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation -E)

ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing - D)

**การนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดอ่างทอง**

ขั้นที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning - P) ผู้บริหารสถานศึกษา คีษานินเทศก์ ครูวิชาการ และครูผู้สอน ประชุมหารือกันในการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดหัวข้อดังนี้ เรื่องที่นิเทศ เป้าหมายการนิเทศวัตถุประสงค์ของการนิเทศ รูปแบบ/ขั้นตอน/กิจกรรมการนิเทศ สื่อและเครื่องมือนิเทศ ระยะเวลา ดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ

1.2 จัดทำปฏิทินนิเทศ กำหนดปฏิทินในการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

1.3 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ โดย ผู้ศึกษา ผู้บริหาร และครูวิชาการ เป็นผู้นิเทศ และครูผู้สอนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 เป็นผู้รับการนิเทศ

1.4 จัดทำเครื่องมือนิเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การนิเทศการศึกษา

ตอนที่ 2 การนิเทศแบบร่วมพัฒนา

ตอนที่ 3 แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 4 เครื่องมือในการนิเทศ ประกอบด้วย

1. แบบประเมินการออกแบบ การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่มีต่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการร่วมจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing - I) การนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การการปฏิบัติงาน มีการสร้างความรู้ความเข้าใจการการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 ประชุมสร้างความเข้าใจ โดยผู้ศึกษาทำหน้าที่ผู้นิเทศภายนอกจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง และเชิญผู้นิเทศภายในสถานศึกษาคือ ผู้บริหาร 8 คน และครูวิชาการ 8 คน (โรงเรียนละ 1 คน) และครูผู้สอนเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 ทุกคน จำนวน 23 ประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศภายนอกผู้นิเทศภายในสถานศึกษา และครูผู้สอนในการดำเนินการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

2.2 ประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 สร้างความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดประสบการณ์ที่บ้านเสริมการจัดประสบการณ์จากครูผู้สอน ชี้แจงปฏิทินการจัดประสบการณ์

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D) ดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยผู้ศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ร่วมนิเทศติดตาม ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำผู้รับการนิเทศ

3.1 ควบคุมการนิเทศตามปฏิทินประสานความร่วมมือกับโรงเรียนให้ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินที่กำหนด

3.2 ปรับปรุง พัฒนาการนิเทศ ติดตาม และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation - E) ประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งระบบ

4.1 ผลผลิตที่ได้จากการนิเทศ (Output)

- การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของผู้รับการนิเทศ
- ความพึงพอใจของผู้ร่วมนิเทศและผู้รับการนิเทศ

4.2 กระบวนการดำเนินงาน (Process) ประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนในการทำงาน การจัดกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รับการนิเทศและบรรยากาศในการนิเทศ

4.3 ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ประเมินด้านทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือการนิเทศ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ งบประมาณการเงิน รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

4.4 รายงานผล จัดทำรายงานผลการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง โดยความร่วมมือของ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing – D) เผยแพร่ขยายผล ในรูปแบบที่หลากหลาย สร้างเครือข่าย การนิเทศ โดยครูที่ดำเนินการสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองเป็นผู้นิเทศเครือข่ายรุ่นต่อไปได้

กรอบแนวคิดในการศึกษา การนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ตัวแปรต้น

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัด ประสบการณ์ พัฒนาทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อ ประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ตัวแปรตาม

1. ผลการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัด ประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

2. ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับ ปฐมวัยที่มีต่อการนิเทศแบบ ในการจัดประสบการณ์ พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

3. ความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยระดับ ชั้นอนุบาล 3 ที่มีต่อการร่วมจัดประสบการณ์พัฒนา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อ ประสม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 3 แผนการนิเทศการจัดประสบการณ์

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง แบ่งออกเป็น 5 แผน ตามกระบวนการนิเทศ

แผนการนิเทศที่ 1 ขั้นการวางแผนการดำเนินงาน (Planning - P)

วัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดขั้นตอนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ช่วงเวลาในการดำเนินการ

วันที่ 1 - 2 กันยายน 2563 ประชุมชี้แจง ผู้บริหาร 8 คน ครูวิชาการ 8 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยทั้งหมด 65 คน ผู้แทนผู้ปกครองเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 จำนวน 16 คน (โรงเรียนละ 2 คน) ผ่านระบบออนไลน์ Zoom meeting

วันที่ 3 กันยายน 2563 จัดทำคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

กิจกรรมการนิเทศ			เครื่องมือการนิเทศ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
บทบาทศึกษานิเทศก์	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	บทบาทครู		
1. ชี้แจงปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัย	ผู้บริหาร สถานศึกษา	1. ให้ข้อมูล ความ	แบบสำรวจ ความ	การมีส่วนร่วมใน การแสดงความ ความคิดเห็น
2. สสำรวจความต้องการของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย	และครูวิชาการ	ต้องการใน การพัฒนา	ต้องการใน การพัฒนา	
3. จัดทำแผนการนิเทศ	1. ร่วมจัดทำ แผนการนิเทศ	2. คัดเลือก		
4. การแผนการจัดอบรมพัฒนา	2. ร่วมจัดทำ	ประสบการณ์		
5. จัดทำปฏิทินนิเทศ	ปฏิทินนิเทศ	สำคัญ และ		
6. กำหนดบทบาทผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ	3. ร่วมจัดทำ	สาระที่ควร		
7. จัดทำคู่มือการอบรมพัฒนา	เครื่องมือ	เรียนรู้ ในการพัฒนา		

แผนการนิเทศที่ 2 ชั้นการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing - I)

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

ช่วงเวลาในการดำเนินการ

- วันที่ 19 – 20 กันยายน 2563 อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูผู้สอนปฐมวัย เรื่อง การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
- วันที่ 2 - 11 พฤศจิกายน 2563 ผู้บริหาร และครูวิชาการประชุมชี้แจงผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 3 สร้างความรู้ความเข้าใจในร่วมจัดประสบการณ์ที่บ้านเสริมจากการจัดประสบการณ์ จากครูผู้สอนระดับปฐมวัย (ผู้ศึกษาเข้าร่วมประชุมทุกโรงเรียน)

กิจกรรมการนิเทศ			เครื่องมือการนิเทศ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
บทบาทศึกษานิเทศก์	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	บทบาทครู		
1. ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูผู้สอนปฐมวัย เรื่องการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม	ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ 1. ร่วมสังเกตการณ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. เตรียมการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 สร้างความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดประสบการณ์ที่บ้านเสริม	1. ทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. ร่วมกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการทุกกิจกรรม	1. คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. แบบวัดความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการ	ผู้เข้าร่วมอบรมมีคะแนนหลังอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม
2. เก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ	การจัดประสบการณ์จากครูผู้สอน			

แผนการนิเทศที่ 3 ชั้นการปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D)

วัตถุประสงค์ เพื่อใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการพัฒนาครูให้สามารถการออกแบบการจัด

ประสบการณ์

และจัดประสบการณ์ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้

ช่วงเวลาในการดำเนินการ

วันที่ 21 – 25 กันยายน 2563	จัดทำคู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนาและจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
วันที่ 12 พฤศจิกายน 2563	ประชุมชี้แจงผู้บริหาร ครูวิชาการ ในการนิเทศแบบร่วมพัฒนาทั้งการนิเทศภายใน และนิเทศร่วมกับผู้ศึกษา
วันที่ 16 – 27 พฤศจิกายน 2563	ผู้บริหารและครูวิชาการนิเทศภายในครูผู้สอนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ครั้งที่ 1)
วันที่ 1 ธันวาคม 2563	ประชุมแลกเปลี่ยนการนิเทศภายในร่วมกัน
วันที่ 14 – 23 ธันวาคม 2563	ลงพื้นที่นิเทศ ติดตาม โดยมีผู้บริหาร และครูวิชาการร่วมนิเทศ สังเกตชั้นเรียน
วันที่ 5 – 14 มกราคม 2564	ผู้บริหารและครูวิชาการนิเทศภายในครูผู้สอนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ครั้งที่ 2)

กิจกรรมการนิเทศ			เครื่องมือการนิเทศ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
บทบาทศึกษานิเทศก์	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	บทบาทครู		
1. เป็นพี่เลี้ยงให้ผู้บริหาร ครู ในการนิเทศภายใน	1. ผู้บริหาร ครู วิชาการ ร่วมนิเทศ สังเกตชั้นเรียน	1. ออกแบบการจัดประสบการณ์	1. แบบประเมินการออกแบบ	1. แผนการจัดประสบการณ์มีคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป
2. ลงพื้นที่นิเทศติดตาม	พร้อมทั้งศึกษานิเทศก์	2. รับการนิเทศ ชี้แนะ	การจัดประสบการณ์	2. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจัดประสบการณ์อยู่ในระดับดีขึ้นไป
3. ประเมินการออกแบบการจัดประสบการณ์	2. ผู้บริหาร ครู วิชาการ นำกระบวนการนิเทศ		2. แบบสังเกตพฤติกรรมการจัด	
4. สังเกต พฤติกรรมการจัดประสบการณ์	ไปใช้นิเทศภายใน		ประสบการณ์	

แผนการนิเทศที่ 4 ชั้นการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation - E)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนิเทศแบบร่วมพัฒนาการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่มีต่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครอง มีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยระดับ ชั้นอนุบาล 3 ที่มีต่อการร่วมจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสม

ช่วงเวลาในการดำเนินการ

วันที่ 20 มกราคม 2564

ประชุม ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย และ
ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 3 เพื่อรับทราบปัญหา
ข้อเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดประสบการณ์ ในรูปแบบ
ออนไลน์ Zoom meeting

กิจกรรมการนิเทศ			เครื่องมือ การนิเทศ	เกณฑ์การวัด ประเมินผล
บทบาทศึกษานิเทศก์	บทบาท ผู้เกี่ยวข้อง	บทบาท ครู		
1. ประชุม ผู้บริหาร ครูวิชาการ ในการส่งเสริมการนิเทศแบบ ร่วมพัฒนาในรูปแบบออนไลน์	ผู้บริหาร ครูวิชาการ และผู้ปกครอง	ร่วมสะท้อน คิด แลกเปลี่ยน เรียนรู้การจัด ประสบการณ์	1. แบบสอบถามความ พึงพอใจ ของผู้บริหาร ครูวิชาการ และ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย	1. ผู้บริหาร ครู วิชาการครูผู้สอน ระดับปฐมวัย และผู้ปกครอง
2. ประชุม ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย เพื่อ รับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัด ประสบการณ์ ในรูปแบบ ออนไลน์	เด็กปฐมวัย ร่วมสะท้อน คิดแลกเปลี่ยน เรียนรู้การจัด ประสบการณ์	ร่วมสะท้อน คิดแลกเปลี่ยน เรียนรู้การจัด ประสบการณ์	2. แบบสอบถามความ พึงพอใจของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยระดับ ชั้น อนุบาล 3 ที่มีต่อการ ร่วมจัดประสบการณ์ พัฒนาทักษะพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ของ เด็กปฐมวัยผ่านสื่อ ประสม	และเด็กปฐมวัยระดับ ชั้นอนุบาล 3 มี ความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากขึ้นไป
3. ปรับรายละเอียดการ ดำเนินการแต่ละกระบวนการให้ ชัดเจนตามข้อเสนอแนะ				

แผนการนิเทศที่ 5 ขั้นการเผยแพร่ขยายผล (Diffusing – D)

วัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ขยายผลกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในรูปแบบที่หลากหลาย

ช่วงเวลาในการดำเนินการ

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564	ประชุม ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย การใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการนิเทศภายในโรงเรียน ในรูปแบบออนไลน์ Zoom meeting
วันที่ 8 – 24 กุมภาพันธ์ 2564	สรุปผลการศึกษา
วันที่ 1 - 31 มีนาคม 2564	รายงานผล เผยแพร่ผลการศึกษา

กิจกรรมการนิเทศ			เครื่องมือการนิเทศ	เกณฑ์การวัดประเมินผล
บทบาทศึกษานิเทศก์	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	บทบาทครู		
1. สนับสนุนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในรูปแบบการนิเทศภายใน	ผู้บริหาร ครู วิชาการ ใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการนิเทศภายใน	ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองเป็นผู้นิเทศต่อไปได้	คู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนา	ผู้บริหาร ครู วิชาการครูผู้สอนระดับปฐมวัยสามารถนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาได้
2. สนับสนุนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา กับระดับชั้นอื่น และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	รูปแบบการนิเทศภายใน			
3. ติดตาม การนิเทศภายในโดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา				

**สรุปปฏิทินการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง**

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
วันที่ 1 - 2 กันยายน 2563	ประชุมชี้แจง ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย และผู้แทน ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ผ่าน ระบบออนไลน์ Zoom meeting	1. ผู้บริหาร 8 คน 2. ครูวิชาการ 8 คน 3. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยทั้งหมด 65 คน 4. ผู้แทนผู้ปกครองเด็กปฐมวัยชั้น อนุบาล 3 จำนวน 16 คน (โรงเรียนละ 2 คน) 5. ผู้ศึกษา
วันที่ 3 กันยายน 2563	จัดทำคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการและส่งให้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	1. ผู้ศึกษา 2. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
วันที่ 19 - 20 กันยายน 2563	อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูผู้สอนปฐมวัย เรื่อง การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะ พื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม	1. ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย (เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ) 2. ผู้บริหารและครูวิชาการ (ร่วมสังเกตการณ์การอบรม) 3. ผู้ศึกษา และทีมงานวิทยากร
วันที่ 2 - 11 พฤศจิกายน 2563	ผู้บริหาร และครูวิชาการประชุมชี้แจง ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 สร้างความรู้ความเข้าใจในร่วมจัด ประสบการณ์ที่บ้านเสริมจากการจัด ประสบการณ์จากครูผู้สอนระดับปฐมวัย (ผู้ศึกษาเข้าร่วมประชุมทุกโรงเรียน)	1. ผู้บริหาร 2. ครูวิชาการ 3. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยระดับชั้น อนุบาล 3 4. ผู้ศึกษา
วันที่ 21 - 25 กันยายน 2563	จัดทำคู่มือการนิเทศแบบร่วมพัฒนาและ จัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	1. ผู้ศึกษา 2. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
วันที่ 12 พฤศจิกายน 2563	ประชุมชี้แจงผู้บริหาร ครูวิชาการ ในการนิเทศ แบบร่วมพัฒนา ทั้งการนิเทศภายใน และนิเทศ ร่วมกับผู้ศึกษา	1. ผู้ศึกษา 2. ผู้บริหาร 3. ครูวิชาการ

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
วันที่ 16 – 27 พฤศจิกายน 2563	ผู้บริหารและครูวิชาการนิเทศภายในครูผู้สอน ระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ครั้งที่ 1)	1. ผู้บริหาร 2. ครูวิชาการ 3. ครูผู้สอนปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3
วันที่ 1 ธันวาคม 2563	ประชุมแลกเปลี่ยนการนิเทศภายในร่วมกัน	1. ผู้บริหาร 2. ครูวิชาการ 3. ผู้ศึกษา
วันที่ 14 – 23 ธันวาคม 2563	ลงพื้นที่นิเทศ ติดตาม โดยมีผู้บริหาร และ ครูวิชาการ ร่วมนิเทศ สังเกตชั้นเรียน	1. ผู้บริหาร 2. ครูวิชาการ 3. ครูผู้สอนปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 4. ผู้ศึกษา
วันที่ 5 – 14 มกราคม 2564	ผู้บริหารและครูวิชาการนิเทศภายในครูผู้สอน ระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ครั้งที่ 2)	1. ผู้บริหาร 2. ครูวิชาการ 3. ครูผู้สอนปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3
วันที่ 20 มกราคม 2564	ประชุม ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับ ปฐมวัย และผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ระดับชั้น อนุบาล 3 เพื่อรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดประสบการณ์ ใน รูปแบบออนไลน์ Zoom meeting	1. ผู้บริหาร 2. ครูวิชาการ 3. ครูผู้สอนปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 4. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ระดับชั้น อนุบาล 3 5. ผู้ศึกษา
วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564	ประชุม ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับ ปฐมวัย การใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา ในการนิเทศภายในโรงเรียนในรูปแบบออนไลน์ Zoom meeting	1. ผู้บริหาร 2. ครูวิชาการ 3. ครูผู้สอนปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 4. ผู้ศึกษา
วันที่ 8 – 24 กุมภาพันธ์ 2564	สรุปผลการศึกษา	ผู้ศึกษา
วันที่ 1 - 31 มีนาคม 2564	รายงานผล เผยแพร่ผลการศึกษา	ผู้ศึกษา

ตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ประกอบด้วย

- 1) แบบประเมินการออกแบบ การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่มีต่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง
- 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีต่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

แบบประเมินการออกแบบการจัดประสบการณ์

ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

คำชี้แจง แบบประเมินการออกแบบการจัดประสบการณ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ประเมินการออกแบบ
การจัดประสบการณ์ ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดย
ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัด
อ่างทอง เป็นแบบสำรวจรายการ 15 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การวิเคราะห์สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัด กับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย					
2. ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมประสบการณ์สำคัญ					
4. การจัดประสบการณ์ เน้นการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยอย่างหลากหลาย					
5. ใช้เทคนิค/วิธีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย					
6. การจัดประสบการณ์มุ่งให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน					
7. การจัดประสบการณ์ มุ่งให้เด็กปฐมวัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
8. การจัดประสบการณ์เชื่อมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองสามารถเสริมประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยให้เด็กปฐมวัยได้					
9. ใช้สื่อประสมในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. การใช้สื่อประสมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย					
11. การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาสาระ และประสบการณ์สำคัญ					
12. กำหนดวิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน					
13. เครื่องมือวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย					
14. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
15. มีช่องทางช่วยเหลือผู้ปกครองในการเสริมประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หลากหลายช่องทาง					

แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย
ในการนิเทศแบบร่วมพัฒนา การจัดประสบการณ์ ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

คำชี้แจง แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดของครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ใช้สังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครอง มีส่วนร่วม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง เป็นแบบสังเกตการปฏิบัติ จำนวน 10 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยสิ่งเร้าที่น่าสนใจกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยอยากเรียนรู้					
2. จัดประสบการณ์ โดยการเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ และวิถีชีวิตประจำวัน					
3. จัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยใช้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการหาคำตอบหรือแก้ปัญหา					
4. มีการจัดประสบการณ์ครบทุกกิจกรรม					
5. มีการเชื่อมโยงเนื้อหา กิจกรรม เสริมความรู้ ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์					
6. ใช้สื่อประสมในการจัดประสบการณ์ กระตุ้นให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์					
7. สื่อที่ใช้เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์					
8. การวัดผลและประเมินผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัยด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย					
9. มีการสื่อสารนัดหมายเด็กปฐมวัยให้กลับไปทำกิจกรรมเสริมที่บ้านกับผู้ปกครอง					
10. มีการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์					

แบบสอบถามความพึงพอใจ

ของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูสอนระดับปฐมวัย ที่มีต่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง

คำชี้แจง แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนา มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้สอบถามความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูสอนระดับปฐมวัย ที่มีต่อการนิเทศแบบร่วมพัฒนาในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสมโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดอ่างทอง จำนวน 10 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
มาก	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ปานกลาง	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
น้อย	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่าน

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ขั้นที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning - P)					
1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของผู้รับการนิเทศ					
2. การวางแผนการนิเทศร่วมกับ ผู้รับการนิเทศ					
ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing - I)					
3. การสร้างความตระหนักและให้หลักวิธีการเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านสื่อประสม					
4. การสร้างความตระหนักในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัย					
ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D)					
5. กิจกรรมการนิเทศสร้างความรู้ความเข้าใจและความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการนิเทศ					
6. การดำเนินการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกต การสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอผ่านการนิเทศภายในโดยผู้อำนวยการโรงเรียนและครูวิชาการ					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. การยกย่องชมเชย และให้กำลังใจแก่ผู้นิเทศ					
8. ผู้นิเทศให้คำปรึกษา และช่วยเหลือผู้รับการนิเทศอย่างเป็นกันเอง					
ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation -E)					
9. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing - D)					
10. ครูที่ดำเนินการสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองเป็นผู้ นิเทศให้เพื่อนครูคนอื่น ๆ ต่อไปได้					

บรรณานุกรม

- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร : เบรน - เบสบู้คส์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (มปป.) **การนิเทศการศึกษา (Educational Supervision)**. ปัตตานี : สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**. กรุงเทพฯ : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์จำกัด (มหาชน).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. 2550. **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- _____. (2551). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา : นำศิลป์โฆษณา.
- _____. (2557). **การนิเทศการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา : บริษัท นำศิลป์โฆษณา.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2558). **ตำราการนิเทศการศึกษา**. เชียงใหม่: ส.การพิมพ์.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง. (2563). **รายงานการประเมินคุณภาพผู้เรียน(NT) ปีการศึกษา 2562**. อ่างทอง : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง. (2564). **รายงานการประเมินคุณภาพผู้เรียน(NT) ปีการศึกษา 2563**. อ่างทอง : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง. (2564). **รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563**. อ่างทอง : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง.
- สุนีย์ เพี้ยซ้าย. **กิจกรรมคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2553). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา**. สืบค้นจาก <https://panchalee.wordpress.com/2010/01/15/participatory-supervision>